

Hjartaligt tilboð til Jeltsin

Ein 46 ára gomul Kvinna úr Norður Ossetia beyð sær at lata russiska forsetin Boris Jeltsin, sum er innlagdur á sjúkrahús í Moskva til ætlaða skur, sítt egna hjartað, um forsetin hevði fyrri eini transplantatið

Russiski forsetin, Boris Jeltsin, sum biðar eftir eini hjartaskurðviðgerð, segði nei takk til eitt hjartaligt tilboð, hann fekk frá eini 46 ára gamla russiskari kvinnu. Hon beyð sær til at lata honum sítt egna hjartað, um hann hevði brúk fyrri eini transplantatið.

Tíðindastovan Itar-Tass sigur, at Jeltsin skrivaði til tann vælmeindandi donarin, Zinaida Ramazonovna Boliyevu, og takkaði fyrri tilboðið.

«Eg eri djúpt rørdur av tilboði tygara», skrivaði Jeltsin. «Men sjálvandi kann eg ikki taka í móti einum so stórum offri, men eg vil fegin bera tygum mína ællarstøstu tøkk, kærast Zinaida Ramazonovna».

Itar-Tass sigur, at Boliyeva kom við tilboði sínum á skrivstovuni hjá flokkinum hjá Jeltsin í sjálvstýrandi landspartinum Norður Ossetia.

«Russiski forsetin hevur brúk fyrri einum frískum hjarta, so hann fær røkt sítt krevjandi arbeiði», er grundgevingin hjá Boliyevu. «Hann noyðist at halda fram við demokratisku og búskaparligu endurreisingunum, hann er farin undir».

Á sjúkrahúsi

Boris Jeltsin er innlagdur á sjúkrahús í Moskva. Forsetin, ið er 65 ára gamal, skal kannast gjølla áðrenn hann, helst seinast í hesum mánaðinum, verður lagdur undir eina stóra hjartaskurðviðgerð.

Vesturlendskir serfrøðingar úr millum annað Týsklandi og USA skulu

saman við russiskum læknunum gera av, hvussu ein so-nevnd «bypass» skurðviðgerð skal gerast. Viðgerðin má undir ongumumstøðum miseydnast. Utlendsku serfrøðingarnir skulu eftir øllum at døma eisini vera hjástaðir undir sjálvari viðgerðini. Men roknað verður við, at tað verður russarin Renakt Aktjurin, sum fer at halda á knivinum.

«Skurðviðgerðin verður stór og rættiliga álvarslig», sigur Sergei Mironov leiðari á læknamiðstöðini í Kreml. «Sjúklingurin fyrireikar seg til eina ógvuliga umfangandi og álvarsliga viðgerð».

Hann leggur afturat, at tað vanliga eru yngri persónar, sum fáa «bypass-skurðviðgerðir».

Viðgerðin ávirkar ikki bara hjartað, men eisini blóðrenslid, nýru, livur og lungu, sum læknarnir tiskil eisini noyðast at halda eyguni við undir viðgerðini.

Frískur ættar

Jeltsin hevur æðrakálking í pulsæðrunum. Tað er orsök in til í minsta lagi tveir hjartatilburðir í fjør og eisini ein í summar. Ranakt Ektjurin segði nevniliga fyrri tíðindafólki um dagarnar, at Jeltsin hevði enn ein hjartatilburð millum tey bæði umfórni í russiska forsetavalinum í juli. Og verður maðururin ikki viðgjørdur heilt skjótt, doyri hann.

Tað er enn óvist, hvussu veruliga heilsustøða forsetin er, men skilið versnar bara av, at hann frammanundan hevur vánaliga livur, ringan rygg, helst er sárliga sjúk og mangt annað. At hann so eisini er rættiliga

váttligur, ger ikki støðuna betri.

Síðan hann varð afturvaldur í juli, hevur Boris Jeltsin ikki verið førur fyrri at røkja forsetastarvið. Og hann hevur bara hendinga ferð verið at sæð alment.

Undir ætlaðu skurðviðgerðini fara læknarnir at seta nýggjar, frískar æðrar í, meðan tær gomlu verða tiknar úr rakstri. Æðrar, sum verða nýttar til slíkar viðgerðir, verða vanliga tiknar úr beinunum á sjúklinginum. Hjá Jeltsin verður helst brúk fyrri trimum æðrum, ella eini so-nevndari «triple bypass», sum er tann størsta skurðviðgerðin av hesum slag.

Hjartað steðgað

Hesar skurðviðgerðir hava verið framdar í stórum tali vestanfyri líka síðan sekstíárin, og tær eydnast vanliga væl. Sjúklingurin fær eitt vanligt lív eftir viðgerðina. Ein tikil skurðviðgerð tekur einar fjóra-fimm tímar. Meginpartin av tíðini verður blóð og ilt frá eini hjartalunga maskinu.

Hvussu long tíð gongur, til sjúklingurin er heilt frískur aftur, valdað um aldur og heilsustøðu annars. Men talan kann væl verða um mánaðar, tí bringan verður sprett upp, og sjúklingurin møðist skjótt, meðan nýggju blóðræsumar tillaga seg.

Søgan ræðir

Russiskir læknar eru greiðir yvir, at her stendur nógv upp á spæl. Roynndir teirra við «bypass» eru ógvuliga avmarkaðar. Tí er tað ein

stór trygd, at vesturlendskir serfrøðingar eru til staðar og vegleiða.

Søgan ræðir eisini. Tá hovlæknarnir hjá tsarinum ikki kláraðu at lekja Aleksej krúnprins, vendi drotningin sær til sibiriska munkin og «healaran» Rasputin. Og tað fekk ógilerig fylgjur. Og tá Stalin ikki fekk tað lækna hjálpið, hann kravdi, fór hann at tosa um eina læknaliga samansvørjing móti sær. Men hann doyði, áðrenn hann fekk tíð at fongera læknunum.

Jeltsin gav í fjør einum av læknunum sín sekk, tá hesin royndi at fáa hann at broyta sín ósunna livihátt. Tað vóru ivaleyst boð, forsetinum ikki dámdi, men sum seinni hava víst seg at vera reiðiliga skilagóð.

Fingurin á knøttinum

Forsetastarvið er avgjørt tað týðningarmesta í Russlandi. Men hvussu nógv vald Jeltsin hevur latið frá sær, nú hann er vordin sjúkur, er rættiliga óvist.

Stýrisskipanin sigur, at um forsetin doyri ella á annan hátt ikki er førur fyrri at røkja embættið, skal forsætisráðharrin taka við í triggjar mánaðar, og síðan útskriva nýval.

Men tað stendur einki um, hvør skal avgera, um tað nú er brúk fyrri eini slíkari umskipan. Í grundini er tað Jeltsin sjálvur sum avger, nær hann ikki er førur fyrri at vera forseti. Og hann hevur álagt forsætisráðharrinum Viktor Tjernomyrdin - sum eisini er 65 ára gamal, og varð «bypass» viðgjørdur í 1992 - at reka fyrirk-una viðari. Men trygdarráð-

gevin Aleksandr Lebet skal framvegis standa beinleiðis undir Jeltsin sjálvum. Eisini sjálvum valdseyðkenninginum nr. 1, tí reyða knøttinum til kjarnorkuvápnini, hevur forsetin tikið fingurin av. Honum hevur Tjernomyrdin fingið ábyrgdina av.

Hóast alt verður roynt til tess at fáa støðuna at siggja hampuliga út, fer ein harður dystur um vald fram hendan

leiktíðini í Kreml. Tí tað kann væl henda, at Jeltsin noyðist at leggja frá sær, áðrenn forsetaskieðið er runnið ár 2.000.

Sum 65 ára gamal er Jeltsin longu ein gamal maður í einum landi, har meðallivildurin hjá monnum er kominn heilt niður á 57 ár.

Og júst hjarta-æðrasjúkurnar eru at kalla ein umfarsótt í Russlandi.

Um at lesa Viderø

Meðan eg las Ferð mín til Jorsala Sá eg eina bjarta stjørnu spegla sær í bókabløðunum Tá ið eg hevði lisið tær seks søgurnar og hinar fimm bøkurnar var eg sum í einum rúsi burtur í øðrum heimi sum brennivinsmaðurin mátti eg fáa mær ein lagg afturat og so aftur ein róði aftur á aftur ymisk mið trároyndi tey í heilum Og eg hugsaði Var Viderø føddur í Hetlandi t.d. hevði hann skrivað á enskum og lisið víða um veröldina Seinri skilti eg at um so var hevði hann als einki skrivað

Steinbjørn B. Jacobsen

Lesarabrøv

Svar til »Føroying«

Hetta skal bert verða ein stutt rættleiðing, hóast navn ikki er undir lesarabrevinum. Norskt ella danskt TV3 í Sosialinum og Dimmalætting seinastu dagarnar.

Tá býráðið í Havn samtykti at broyta TV3 frá norsku til dansku rásina, vil Føroyingur m.a. vera at borgmeistarinn, sum má vera undirritað, hevur sagt sum orsök, at vit høvdu meira samskipti við Danmark enn Noreg, og so hevur hann ymiskar viðmerkingar til tað.

Her má Føroyingur hava misskiðt nakað.

Søgan um hvi skift var millum rásirnar er í stuttum henda, at í oktober 1994 var ein óhugnalig hending í Noregi, har tvey børn høvdu verið orsök til at ein smágenta doyði. Hendingin varð nógv umrødd, og í hesum sambandi varð nevnt, at ein raðsending í TV3 kundi havt ávirkað hesi børnini til slíkan harðskap.

Undirritaða varð tá spurd av einum blaðmanni, hvat eg segði til, at somu sendingar vóru vístar á Rás Tórshavn. Eg svaraði, at eg kundi hugsað mær at vítað hvat fólk í kommununi søgdu

um hetta. Sjálv helt eg norsku sendingarnar vera ov vánaligar, og um slíkar sendingar ávirkaðu børnini, so hevði eg onki ímóti, at vit sleptu TV3.

Tað sum hendi, tá fólk vóru spurð, var, at bert nøkur fá tóku støðu til spurningin um harðskap og ringa ávirkan á børnini, men har afturimóti lögdu tey dent á, at tey ikki vildu hava norsku rásina, men heldur hina dansku. Ein høvuðsgrundgeving var, at tíðindasendingarnar vóru væl betri og meira viðkomandi hjá okkum. Hetta var m.a. grundar-

lagið undir býráðssamtyktini at broyta frá norsku til danskt í januar 1995.

Soleiðis er í stuttum søgan um, hvi skift var til dansku rásina. Annars kann Føroyingur lesa bløðini frá tí tíðini, um hann hevur tíð til tess, tí fjølmiðlarnir skrivaðu nógv um málið, meðan onkur teirra samstundis hevði ilt av, at býráðið brúkti so nóga tíð til orðaskiftið.

Tórshavn, 16.10.96.
Lisbeth L. Petersen,
býráðsformaður

*Livandi
tónleikur
hvert vikuskifti
Hollywood*